

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

**Lausunto luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista Kolmenkulman energiapuuterminaali, Nokia**  
**TRE:3873/11.01.02/2022**

**Lisätietoja päätöksestä**

Ympäristöpäällikkö Kati Skippari, puh. 050 521 5198, etunimi.sukunimi@tampere.fi

**Valmistelijan yhteystiedot**

Ympäristötarkastaja Emmi Lehtonen, puh. 040 800 4975, etunimi.sukunimi@tampere.fi. Valmisteluun ovat osallistuneet Emmi Lehtonen (vesiasiat), Eeva Punju (luonnonsuojelu) ja hulevedet ja viheralueet - yksikön hulevesitiimi (hulevesien johtaminen Tampereen kaupungin puolelle).

**Päätös**

Annetaan Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnalle Tampereen sähkölaitoksen energiapuuterminaalialueen rakentamiseen liittyvästä luonnonsuojelulain 35§:n mukaisesta Natura- arvioinnista oheinen lausunto.

**Perustelut**

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on pyytänyt 21.6.2023 Tampereen kaupungin lausuntoa luonnonsuojelulain 35§:n mukaisesta Tampereen sähkölaitoksen energiapuuterminaalialueen rakentamisen Natura- arvioinnista. Hankealueen läheisyyteen sijoittuu kaksi Natura-aluetta, minkä johdosta hankkeesta on tehty luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi. Kaakkurijärvien Natura-alue (SAC, SPA FI0333004) sijaitsee noin 900 m hankealueen länsipuolella ja Myllypuron Natura-alue (SAC FI0345001) noin 2,1 km hankealueelta kaakkoon. Myllypuron Natura-alue sijaitsee Tampereen kaupungin puolella ja alue on kokonaisuudessaan Tampereen kaupungin omistuksessa. Luonnonsuojelulain 35 §:n 2 momentin mukaisesti luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto ELY-keskukselta sekä Natura-alueen hallinnasta vastaavalta eli Myllypuron osalta Tampereen kaupungilta. Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön (1.3.2022) mukaan Tampereen kaupungin luonnonsuojeluasioista vastaa ympäristönsuojeluyksikkö.

Lausuntoa on pyydetty 31.7.2023 mennessä, mutta lausunnon antamiselle on pyydetty ja saatu lisäaikaa 8.9.2023 saakka.

Tampereen Sähkölaitos Oy on hakenut yhteislupaa kalliokiviaineksen louhintaan ja jalostamiseen kiinteistöillä 536-415-6-5 ja 536-415-6-4. Lupahakemus liittyy Tampereen Sähkölaitos Oy:n ja Metsänhoitoyhdistys Pirkanmaan yhteiseen energiapuuterminaalihankkeeseen. Puuterminaalihankkeen vaikutuksia Myllypuron (SAC FI0345001) ja Kaakkurijärvien (SAC, SPA FI0333004) Natura-alueisiin on aiemmin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

arvioitu Tampereen ja Nokian Kolmenkulman kiertotalous -hankkeen ja NCC Industry Oy Nokian Myllypuron kiviainesotto- ja kiertotalous -hankkeen yhteisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen yhteydessä. Arviolle on laadittu täydennys 20.10.2022. Nyt lausunnolla olevassa Natura-arvioinnissa vedetään yhteen aiempi puuterminaalille laadittu Natura-arvio ja sen täydennys (Ramboll Finland Oy 2021 ja 2022) sekä täydennetään niitä Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnoissaan (PIRELY/2038/2020, PIRELY/2626/2020, 25.4.2022 ja PIRELY/7256/2022, 3.2.2023) edellyttämällä tavalla.

Ramboll Finland Oy on laatinut lausunnolla olevan luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen Natura-arvioinnin energiapuuterminaalien kalliokiviaineksen louhinnan ja jalostamisen sekä energiapuuterminaalien toiminnan vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa Myllypuron ja Kaakkurijärvien Natura-alueisiin. Arviointi on laadittu Energiapuuterminaalien lupahakemuksen liitteeksi.

## **Lausunnot**

### Lausunto

Myllypuron Natura 2000 -alue sijoittuu samalle valuma-alueelle kuin arvioinnin kohteena oleva hankealue. Kaikki hankealueen kerättävät ja käsitellyt vedet ohjataan hallitusti lopulta Myllypuroon. Myllypuron Natura 2000-alueeseen kohdistuviksi välillisiksi vaikutuksiksi on tunnistettu hulevesien mukana tuleva ravinne- ja kiintoainekuormitus (erityisesti typpikuormitus) sekä muutokset virtauksissa (vesistövaikutukset). Suojeluperusteena olevista luontotyypeistä ja lajeista, vaikutusmekanismeja tunnistettiin pääasiassa luontotyyppiin ”Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa Ranunculion fluitantis ja Callitriche Batrachium – kasvillisuutta” eli pikkujoet- ja purot - luontotyyppiin. Mahdollinen ravinnekuorman kasvu tai virtauksen lisääntyminen tai äärevoityminen voisivat vaikuttaa myös Boreaaliset luonnonmetsät sekä Boreaaliset lehdot -luontotyyppiin näiden luontotyyppien rajautuessa Myllypuron varteen.

Puuterminaalialueelta muodostuvat hulevedet suunnitellaan käsiteltävän hulevesipainanteessa ja -altaassa. Näiden toiminta perustuu kiintoaineen laskeuttamiseen, jolloin kiintoaineen lisäksi altaisiin pidättyy siihen sitoutuneita ravinteita. Arvioinnin mukaan imeytyspainanteen on arvioitu vähentävän kokonaistypen kuormitusta n. 50 % ja altaiden n. 30 %. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö pitää kyseisiä reduktiolukuja yliarviona ottaen huomioon, että tyypestä vain pieni osa on sitoutunut kiintoaineseen ja että hankkeen hulevesiä ei ole suunniteltu käsiteltävän muiden tyyppien poiston menetelmien avulla.

Lausunnolla olevassa arvioinnissa puuaineksen käsittely- ja varastointikentältä muodostuvan veden typpi- ja fosforipitoisuus on arvioitu Vantaalla sijaitsevan Helsingin Seudun Ympäristöpalveluiden puujätteen käsittelykentän hulevesialtaalta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

mitattujen pitoisuuksien perusteella. Kyseisessä referenssissä vaikuttaa olevan useita epävarmuuksia verrattuna Natura-arvioinnin kohteena olevaan energiapuuterminaalitoimintaan. Käsiteltävä materiaali ja sen määrä poikkeaa arvioinnin kohteena olevasta ja laskentaan käytetty typpipitoisuus on tarkkailuraportin mukaan mitattu hulevesialtaasta eikä sen purkukohtasta/-ojasta.

Arvioinnista ei käy ilmi rakentamisen aikaisten vaikutusten merkitys Myllypuron Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin. Muun muassa alueen sisäisiin täyttöihin käytettävän louheen määrä ja sen vaikutukset typpikuormitukseen ei käy ilmi arvioinnista. Myöskään suoalueen rakentamisen vaikutukset eivät ilmene arvioinnista. Arvioinnissa ei myöskään ole esitetty puuterminaalialueen hulevesien tarkkaa purkureittiä vesienkäsittelyrakenteista.

Myllypuron typpipitoisuus on vesiputedirektiivin mukaisen 3. luokittelukauden päätöksen mukaan tyydyttävä (1100 µg/l). Arvioinnin mukaan Myllypuron Natura-alueella sijaitsevista havaintopaikoista laskettu keskimääräinen taustapitoisuus kokonaistypelle on vuosien 2018-2022 veden laatuaineiston perusteella 1 352 µg/l. Vesienhoidon luokittelussa pienen kangasmaiden joen (joksi Myllypuro on tyypitelty) ekologisen tilan raja-arvo tyydyttävän ja välttävän tilaluokan välillä on kokonaistypen osalta 1400 µg/l. Suunnitelluilla hulevesien käsittelyratkaisuilla hankkeen aiheuttaman kokonaistyyppipitoisuuden Myllypurossa arvioidaan olevan 1 408-1 430 µg/l, mikä aiheuttaa välttävän raja-arvon ylityksen. Keskivirtaamalla hankkeen laskennallinen kokonaistypen pitoisuusnousu laskisi siis Myllypuron tilaluokan välttävästä tyydyttävään tyyppiin, vaikka vaikutuksia lieventävät vesienkäsittelyrakenteet olisi otettu huomioon. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikön käsitykseen mukaan toiminta saattaa vaarantaa Myllypuron hyvän ekologisen tilan säilymisen tai vähintään muodostaa riskin vesiputedirektiivin mukaisen tilaluokan heikkenemiselle. Typpipitoisuus ja sen mahdollinen muutos on yksi pikkujoet -ja purot Natura-luontotyyppiin vaikuttava asia.

Hulevesien osalta on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin. Nokian puolen valuma-alue on käsiteltävä kokonaisuutena eli huleveteen liittyvissä laskelmissa ja mitoituksissa on huomioitava kaikki valuma-alueelle tulevat toiminnot. Purkuvirtaama Nokian puolelta Tampereen puolella sijaitsevaan Piiriniityn kosteikkoon päätyvässä ojassa saa olla asemakaavan nro 8189 hulevesiselvityksen mukaisesti 1/10a 60 min sateella 100 l/s ja vettä saa johtaa max 150 l/s. Tampereen puolelle tuleva hulevesiverkosto ja -rakenteet on mitoitettu kestämiin nämä vesimäärät. Hulevesiselvityksessä oja on merkitty kulkemaan kuntarajalle, tästä on kuitenkin teknis-taloudellisista syistä luovuttu ja vedet on tarkoitus ohjata Haukijärventien, Myllypuronkadun ja Elinkaarentien hulevesiviemäreiden kautta Piiriniityn kosteikkoon.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

Lisäksi Tampereen päivitetyn hulevesiohjelman valuma-alue selvityksessä todetaan Vihnusjärven valuma-alueen (johon hankealue ja Myllypurokin kuuluu) osalta seuraavaa:

#### 4.6. Valuma-aluekohtaiset toimenpiteet

1. Kehitetään huleveden laadullista ja määrällistä hallintaa. 2. Valuma-alueen hulevesien hallinnan periaatteet etenkin mitoituksen osalta tarkastellaan uudelleen kokonaisuutena. Periaatteilla varmistetaan, että kiinteistöiltä, kaupungin yleisiltä alueilta sekä ELY-keskuksen hallinnoimilta tieosuuksilta (E12) edellytetään riittävää hulevesien määrällistä ja laadullista hallintaa pohjaveden, Myllypuron luontoarvojen sekä Vihnusjärven vedenlaadun turvaamiseksi. Tehdään yhteistyössä ELY-keskuksen, Ylöjärven ja Nokian kanssa. 3. Sovelletaan pohjavesialueille laadittuja periaatteita (valuma-alue selvityksen liite 2) hulevesien imeyttämisen ja käsittelyn suunnittelussa. 4. Myllypuron Natura 2000-alueen vesitase ja vedenlaatu on säilytettävä ennallaan (luonnon-suojelulaki 9/2023 luku 5 (voimaan 1.6.2023)). 5. Myllypuroon kohdistuvaa hulevesivirtaamaa rajoitetaan. Toimenpiteen tarkempi suunnittelu liittyy hulevesiohjelman toimenpiteeseen B3.

#### **Tiedoksi**

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta

**Tampere**  
Ympäristöpäällikkö, Kaupunkiympäristön  
palvelualue

**Viranhaltijapäätös**  
05.09.2023

5 (5)  
**§ 6**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

### **Muutoksenhakukielto**

§ 6

### **Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)